วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

การเปรียบเทียบผลของการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดกาฬสินธุ์

A comparison the effect of social cognitive theory of a pregnancy preventive program at Junior high school students in Kalasin Province

วรกร วิชัยโย[1], ธงศักดิ์ชัย สายพระราษฎร์[2], ศรัญญา ปัตจิตย์[3],สุดารัตน์ พลนาคู[4] และปริญญาภรณ์ จำเริญเจือ[5]

Woragon Wichaiyo[1], Thonnsakchai Saipraraj[2], Saranya Pactchit[3], Sudarat Ponnakhu[4] and Parinyaporn Chamroenchua[5]

(Received: June 24,2021; Accepted: August 9,2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มละ 40 คน ใช้โปรแกรมในให้ความรู้ ทัศนคติ และการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มตัวอย่างการศึกษาครั้งนี้คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทดสอบสมมุติฐานค่าเฉลี่ย2กลุ่มอิสระ ต่อกัน และใช้เกณฑ์คัดเลือกตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จาก 6 โรงเรียน แล้วสุ่มเลือกโรงเรียน ห้องเรียนมาเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบโดยการจับสลาก เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ก่อนและหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติทดสอบ Paired samples t-test และ Independent samples t-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และช่วงเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ภายในกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 7.32 (S.D.=3.62), 10.35 (S.D.=2.79) ตามลำดับ และหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เท่ากับ 10.35 (S.D.=2.79), 8.60 (S.D.=4.25) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ <0.001 และ p= 0.026) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศคติภายในกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ เท่ากับ 3.41(S.D.=0.46), 3.62 (S.D.=0.37) ตามลำดับ และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ 3.62 (S.D.=0.37), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p =0.018 และ p<0.001) ตามลำดับ กลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม เท่ากับ 3.69 (S.D.=0.62), 3.83 (S.D.=0.54) ตามลำดับ และหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม เท่ากับ 3.83 (S.D.=0.54), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม ภายในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.335) และระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ปัญญาสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p <0.001)

คำสำคัญ : ความรู้, ทัศนคติ, การเรียนรู้ปัญญาสังคม, การป้องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

Abstract

The quasi-experimental research aimed to compare the effect of social cognitive learning theory to prevent pregnancy of junior high school students in Kalasin Province. The sample was 80 students, which were divided into 2 groups, 40 students per each group. The experimental group received knowledge and attitude training for pregnancy prevention based on social cognitive learning theory. The sample size was calculated using hypothesis testing formulation of two independent populations. The sample were randomly selected from students in Mathayom Suksa 2 from 6 schools by casting lots and divided them into an experimental group and a comparison group. Data was

[1,2]อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

[3,4,5] นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

collected before and one week after of the experiment using an interview form. Data was analysed for paired-samples t-test and Independent samples t-test, with a significance level at 0.05.

The results revealed that the mean knowledge scores before and after the experiment of the experimental group were 7.32 (S.D.=3.62) and 10.35 (S.D.=2.79) in order, and the mean knowledge scores after the experiment between the experimental group and the comparison group were 10.35 (S.D.=2.79) and 8.60 (S.D.=4.25), respectively. The mean knowledge scores were significantly different at $p < 0.001$ and $p=0.026$ in order. The means of attitude scores within the experimental group before and after the experiment were 3.41(S.D.=0.46) and 3.62 (S.D.=0.37), in sequence. Between the experimental and comparison group, the means were 3.62 (S.D.=0.37), 2.75 (S.D.=0.62), respectively. There was a statistically significant difference, $p = 0.018$ and $p<0.001$. The mean scores of social cognitive learning before and after the experiment of the experimental group were 3.69 (S.D.=0.62) and 3.83 (S.D.=0.54), respectively. The means after the experiment between the experimental group and the comparison group was 3.83 (S.D.=0.54), 2.75 (S.D.=0.62), in order. There was no statistically significant difference ($p=0.335$) of the mean social cognitive learning scores in the experimental group, but there was a statistically significant difference ($p < 0.001$) of the mean social cognitive learning scores between the two groups.

Keywords: knowledge, attitude, social cognitive learning, teenage pregnancy prevention

บทนำ

สถานการณ์การเจริญพันธุ์ของการตั้งครรภ์และการทำแท้งในวัยรุ่นของประเทศไทย โดยเฉพาะดำเนินการเฝ้าระวังการทำแท้ โดยมีสถานบริการสาธารณ จำนวน 103 คน ใน 35 จังหวัดที่เข้าร่วมดำเนินการ เก็บข้อมูลจากหญิงที่สิ้นสุดการตั้งครรภ์จากการแท้งเองและการทำแท้ง ไม่ว่าจะเป็นการแท้งด้วยเหตุผลด้านสุขภาพหรือเหตุผลด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสถานการณ์แท้ง และอธิบายแบบแผนการแท้ง ลักษณะพื้นฐานของผู้ที่แท้งและผู้ที่เกี่ยวข้อง สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบจากการแท้ง ซึ่งมีผู้ป่วยที่สมัครใจตอบแบบสอบถามจำนวน 1,154 ราย จำแนกเป็นทำแท้งเอง ร้อยละ 46.20 และผู้ป่วยทำแท้ง ร้อยละ 53.8 และพบว่า กำลังศึกษาร้อยละ 33.6 ส่วนใหญ่ในการตั้งครรภ์ครั้งนี้ พบว่าไม่ตั้งใจถึงร้อยละ 98.8 ไม่มีการคุมกำเนิด ร้อยละ 37.9 และยังพบว่ายังการเลือกการทำแท้ด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้องจนทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น เช่น การใช้อุปกรณ์ของแข็งหรือกระทุ้งเข้าทางช่องคลอด หรือการใส่สายยางหรือฉีดสารใด ๆ เข้าทางช่องคลอด เป็นต้น [1]

ข้อมูลปี 2562 การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 169 คน โดยมีวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 6 คน เปรียบเทียบกับปี 2543 พบว่าวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 240 คน และในอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรวันละ 4 คน ทั้งนี้ในปี 2562 พบว่า จำนวนหญิงคลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี มีอยู่ 63,831 ราย โดยแยกหญิงคลอดอายุระหว่าง 15-19 ปี มีจำนวน 61,651 ราย หญิงคลอดอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 2,180 ราย และยังพบว่าหญิงตั้งครรภ์ซ้ำและคลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี มีถึง 5,222 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.2 “แม้ว่าสถานการณ์ท้องไม่พร้อมในวัยรุ่นจะมีแนวโน้มพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องร่วมมือกันป้องกันปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะการสร้างความตระหนักรู้เรื่องปัญหาที่เป็นผลตามมาจากการท้องไม่พร้อม การเป็นคุณแม่วัยใสอาจส่งผลกระทบต่อการเรียน รวมถึงสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจของคุณแม่ที่อายุน้อยอีกด้วย นอกจากนี้ ยังเล็งเห็นความสำคัญในการสนับสนุนให้วัยรุ่นสามารถปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดกับผู้ปกครองหรือเภสัชกรได้อย่างเปิดเผยมากยิ่งขึ้น ไม่ใช่เป็นเรื่องน่าอาย แต่เป็นการทำเพื่ออนาคตของตัวเอง” [2] และเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่า ลดลงในกลุ่มนักเรียนหญิง แต่เพิ่มขึ้นในกลุ่มนักเรียนชาย โดย ในนักเรียนชั้น ม.5 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์เพศชายเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 24.1 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 24.4 ในปี พ.ศ. 2562 ส่วนเพศหญิงลดลงจากร้อยละ 16.9 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 16.2 ใน พ.ศ. 2562 ใน

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

นักเรียน ปวช.ชั้นปีที่ 2 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพศชายเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 39.9 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 41.6 ในปี พ.ศ. 2562 ส่วนเพศหญิงลดลงจากร้อยละ 41.6 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 39.2 ใน พ.ศ. 2562 ร้อยละของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จากการสำรวจข้อมูลการมี เพศสัมพันธ์ครั้งแรกในนักเรียนเพศหญิงและเพศชาย พบว่าในปี พ.ศ. 2562 กลุ่มนักเรียนหญิง ชั้น ม. 5 และ ปวช. ชั้นปีที่ 2 ระบุว่าคู่ของตนใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 80 และ ร้อยละ 77.6 ตามลำดับ ร้อยละของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดกับแฟนหรือคู่รัก ข้อมูลปี พ.ศ. 2562 พบว่า การสำรวจข้อมูลในนักเรียนชาย ชั้น ม.5 และ ปวช. ชั้นปีที่ 2 มีการใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 84.6 และ ร้อยละ 77.6 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าในกลุ่ม นักเรียนหญิงที่ตอบว่าคู่นอนใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 69.2 และ ร้อยละ 67.3 และ ร้อยละของการคลอดซ้ำในวัยรุ่น เป็นการติดตามสถานการณ์เฉพาะร้อยละของการคลอดมีชีพ จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ โดยไม่รวมจำนวนการแท้ง ปัจจุบันพบว่า มีแนวโน้มลดลง ร้อยละการคลอดซ้ำ ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2546-2557 เริ่มลดลงเรื่อย ๆ จากร้อยละ 12.8 ในปี พ.ศ. 2557 เป็นร้อยละ 8.5 ในปี พ.ศ. 2562 [1]

สถานการณ์การคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี เขตสุขภาพที่ 7 ในไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2562 พบว่าอัตรา 27.77 ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด (ไม่เกิน 38 ต่อจำนวนประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน) และมีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปีงบประมาณ 2559-2561 คิดเป็นอัตรา 32.74, 30.66 และ 30.17 หากพิจารณาแยก รายจังหวัดในปี 2560-2562 พบว่าจังหวัดมหาสารคาม คิดเป็น 25.11, 22.57 และ 17.46 ตามลำดับ จังหวัดร้อยเอ็ดคิดเป็น 29.44, 26.62 และ 27.90 ตามลำดับ จังหวัดขอนแก่น คิดเป็น 34.68, 31.26 และ 31.43 ตามลำดับ และจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็น 30.88, 31.82 และ 30.43 ตามลำดับ [4]

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อมูลรายงานการติดตามแนวโน้มอัตราการคลอดมีชีพ พ.ศ. 2556-2560 โดยพบว่าในปี 2557 มีแนวโน้มเพิ่มสูงกว่าทุกปี เท่ากับร้อยละ 57.64 และมีแนวโน้มลดลงในปี 2558-2560 เท่ากับ ร้อยละ 32.54 ,29.30 และ28.74 ตามลำดับ ตามเกณฑ์ค่าเป้าหมาย ไม่เกินร้อยละ 42 ต่อประชากรหญิง 1000 คน จากการจำแนกสถิติการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี ส่วนรายอำเภอ พบว่าอำเภอที่มีอัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิง1,000 ได้แก่ อำเภอหนองกรุงศรี ร้อยละ 9.86, ดอนจาน ร้อยละ 8.56, สมเด็จ ร้อยละ 8.40 , นามน ร้อยละ 7.77 และอำเภอร่องคำ ร้อยละ 7.38 ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอัตราการคลอดน้อยที่สุด คือ อำเภอเขาวง ร้อยละ 3.07 และจากสถิติในปี 2560-2564 จำนวนหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่มารับบริการด้วยการคลอด/แท้งบุตร จากแฟ้ม LABOR พบว่ามีร้อยละ 14.64, 13.91, 13.63, 16.64 และ 16.56 ตามลำดับ [3] ซึ่งถ้าเปรียบเทียบแนวแนวโน้มจะพบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ดังนั้น จากรายงานสถิติและปัญหาข้างต้น การจะให้วัยรุ่นโดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาได้มีทักษะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ วัยรุ่นจะต้องรับรู้คุณค่าและตระหนักถึงปัญหาหรือผลกระทบที่เกิด และที่สำคัญต้องมีพฤติกรรมการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องมีความปลอดภัยในชีวิตของตนเอง เพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมป้องกันทางเพศอย่างเหมาะสม ทางคณะผู้วิจัย จึงเห็นปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไข การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดีในกลุ่มประชากรวัยรุ่น จะช่วยลดการตั้งครรภ์ และการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จึงได้ทำการศึกษาการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมมาประยุกต์ในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแก่วัยรุ่นให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ สามารถนำข้อมูลการศึกษาที่ได้นำมาปรับปรุงหรือพัฒนาในการให้การรณรงค์สร้างกระแสสนับสนุนให้ความรู้ การให้คำปรึกษา การให้แนะนำที่ถูกต้องและเหมาะสม ช่วยเหลือ ส่งต่อ ปรับทัศนคติ สร้างความตระหนักค่านิยมเรื่องเพศที่เหมาะสม สามารถมีภูมิคุ้มกันของตนเองได้จนสามารถพัฒนาการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในนักเรียนและ

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนวามรู้ ทัศนคติ และการเรียนรู้ปัญหาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรก่อนทดลอง และหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการเรียนรู้ปัญหาสังคมในการป้องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ภายหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Study) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ให้โปรแกรมการป้องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 โรงเรียน และสุ่มเลือกโรงเรียน และสุ่มเลือกห้องเรียนจาก 8 ห้องเรียนมาเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบโดยการจับสลาก กลุ่มตัวอย่างมีเกณฑ์การ คัดเข้า คือ 1) อาศัยอยู่กับบิดามารดา/ผู้ปกครอง และ 2) นักเรียนและบิดามารดา/ผู้ปกครองยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย เกณฑ์คัดออก คือ 1) มีปัญหาด้านสุขภาพที่ ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ 2) เข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึง ร้อยละ 80 และ 3) นักเรียนหรือผู้ปกครองขอถอนตัว ขณะเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของประชากร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตาราง power of F test กำหนดค่า medium effect size (f) เท่ากับ 0.25 และค่า Power of analysis เท่ากับ 0.80 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 ราย [7] เนื่องจากทั้งสอง โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นละ 40 ราย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มเท่ากับ 40 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งในโปรแกรมจะประกอบเนื้อหาแผนการสอนดังนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง การให้ความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ และการใช้แผนการสอนสุขศึกษา มาเป็นแนวทางในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ คือ

1.2 การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการบรรยายสาธิตการใช้ถุงยางอนามัยให้ถูกวิธี

1.3 การเรียนรู้ปัญหาสังคมในการป้องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเพื่อให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแสดงบทบาทสมมุติของนักเรียน และการยกตัวอย่างข้อเสียของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยดัดแปลงข้อคำถามให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนที่นำไปใช้แบบทดสอบแบ่งออกเป็นส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ ระดับการวิจัย สถานภาพของครอบครัว พักอาศัยกับบิดามารดาใช่หรือไม่ นักเรียนสูบบุหรี่ใช่หรือไม่ นักเรียนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่ งานอดิเรกของนักเรียน

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์และการป้องกันการตั้งครรภ์ 18 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบ 4 ตัวเลือก

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร คำถามทั้งหมดจำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบวัดการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องการตั้งครรภ์ คำถามทั้งหมด 30 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หาค่าความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruency : IOC) โดยใช้เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป โดยใช้สูตรการหาค่าความเที่ยงของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20 :KR 20) เท่ากับ 0.71 แบบทดสอบความรู้ต่อการมีเพศสัมพันธ์การป้องกันการตั้งครรภ์ ค่าความยากง่าย เท่ากับ 0.742 แบบวัดทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.705 และแบบวัดการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องการตั้งครรภ์ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.822 ได้ใช้สูตรการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาช (Cronbach's alpha Coefficient) โดยกำหนด ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ยอมรับได้ไม่น้อยกว่า 0.70

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้บันทึกมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การวิจัยการเปรียบเทียบผลของการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์

การเก็บข้อมูล

ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย แบบสอบถาม ลักษณะการสอบถาม รวมถึง สิทธิของกลุ่มเป้าหมาย

ประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพิทยาคม และผู้ปกครองที่ต้องทำการสอบถามกลุ่มนักเรียน

ออกดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง 1 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบใช้สถิติ Paired Samples t – test และระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบใช้สถิติ Independent Samples t – test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และช่วงเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ รับรองการอนุมัติเลขที่ KLS.REC21/2564 รับรองวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2564

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ความรู้การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ความตระหนักการเห็นคุณค่าการเรียนรู้ปัญญาสังคม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 40 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.00 และ 60 ตามลำดับ สถานภาพของครอบครัว พ่อกับแม่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 57.50 และ 65.00 ตามลำดับ-ปัจจุบันนักเรียนพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 72.50 และ 70.00 ตามลำด การสูบบุหรี่ ไม่สูบ ร้อยละ 92.50 และ ร้อยละ 100, การดื่มแอลกอฮอล์ พ่อกับแม่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

72.50 และ 92.50 ตามลำดับ และงานอดิเรกของนักเรียน
ร้อยละ 85.00 และ 87.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ชื่อตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D	t	Mean Difference	95%CI	p-value
ความรู้ภายในกลุ่มทดลอง							
ก่อนการทดลอง	40	7.32	3.62	3.84	3.03	1.43 ถึง	<0.001*
หลังการทดลอง	40	10.35	2.79			4.62	
ความรู้หลังการทดลอง							
กลุ่มทดลอง	40	10.35	2.79	2.31	1.75	0.22 ถึง	0.026*
กลุ่มเปรียบเทียบ	40	8.60	4.25			3.28	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ภายในกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 7.32 (S.D.=3.62), 10.35 (S.D.=2.79) ตามลำดับ และหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เท่ากับ 10.35 (S.D.=2.79), 8.60 (S.D.=4.25) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p<0.001 และ p= 0.026) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ชื่อตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D	t	Mean Difference	95%CI	p-value
ทัศนคติภายในกลุ่มทดลอง							
ก่อนการทดลอง	40	3.41	0.46	2.47	0.21	0.04 ถึง	0.018*
หลังการทดลอง	40	3.62	0.37			0.39	
ทัศนคติหลังการทดลอง							
กลุ่มทดลอง	40	3.62	0.37	7.29	0.87	0.63 ถึง	<0.001*
กลุ่มเปรียบเทียบ	40	2.75	0.62			1.11	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศคติภายในกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ เท่ากับ 3.41(S.D.=0.46), 3.62 (S.D.=0.37) ตามลำดับ และระหว่างกลุ่มทดลอง

และกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ 3.62 (S.D.=0.37), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p=0.018 และ p<0.001) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ปัญญาสังคมภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ชื่อตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D	t	Mean Difference	95%CI	p-value
การเรียนรู้ปัญญาสังคมภายในกลุ่มทดลอง							
ก่อนการทดลอง	40	3.69	0.62	0.97	1.39	0.15 ถึง	0.335
หลังการทดลอง	40	3.83	0.54			0.43	
การเรียนรู้ปัญญาสังคมหลังการทดลอง							
กลุ่มทดลอง	40	3.83	0.54	7.29	0.72	0.42 ถึง	<0.001*
กลุ่มเปรียบเทียบ	40	2.75	0.62			1.02	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม เท่ากับ 3.83 (S.D.=0.54), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคมภายในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.335) และระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ปัญญาสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p <0.001)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการเปรียบเทียบผลของการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความรู้ภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ภายในกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 7.32 (S.D.=3.62), 10.35 (S.D.=2.79) ตามลำดับ และหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เท่ากับ 10.35 (S.D.=2.79), 8.60 (S.D.=4.25) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p <0.001 และ p= 0.026) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้มวิกา แสงชาติ [5] ได้ทำการวิจัยผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Facebook) ในการพัฒนาทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 49 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 36 คน ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p <.05) และพัชนียา เชียงตา และคณะ [6] ทำการศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาวะทางเพศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เขตเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลางเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

($p < 0.01$) มีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจการป้องกันการตั้งครรภ์ในระดับดีมากคะแนนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการติดตามในระยะ 1 เดือน และ 2 เดือน พบคะแนนเฉลี่ยความรู้และทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นยังคงสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) สรุปได้ว่าโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาวะทางเพศใน การวิจัยนี้มีประสิทธิภาพต่อการเสริมสร้างความรู้ และทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตอนต้น และ ภาสิต ศิริเทศ และคณะ[12] ทำการวิจัยผลของโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตอนต้นเพื่อตอบสนองพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ เจตคติต่อบทบาททางเพศ และทักษะชีวิตในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และนิตยา ศรไชย, สุภาพร ใจการุณ และกุลชญา ลอยหา [9] ได้ศึกษาโปรแกรมสุขศึกษาในการสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในโรงเรียนชีทวนวิทยาสามัคคี ตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ด้านทักษะชีวิตและด้านแรงสนับสนุนทางสังคม สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจุติมาศ เม่งช่วย [13] ได้ทำการวิจัยผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความรุนแรงของปัญหา การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิผลและสามารถนำไปใช้ในกลุ่มที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

2. ทัศคติภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศคติภายในกลุ่มทดลองระหว่าง ก่อนและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ เท่ากับ 3.41(S.D.=0.46), 3.62 (S.D.=0.37) ตามลำดับ และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ 3.62 (S.D.=0.37), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ-p =0.018 และ p<0.001) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสินีนาฏ วิทยพิเชฐสกุล [7] ได้ศึกษาทัศนคติการคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้างในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้คือชุดกิจกรรมที่สามารถตอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมด้านทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<.05) และชลลดา ไชยกุลวัฒนา และคณะ [10] ได้ทำการวิจัยประสิทธิผลของโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักเรียนวัยรุ่น จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์นี้สามารถพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษา ทัศนคติต่อพฤติกรรมทาง เพศที่เหมาะสมและทักษะป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นได้ ดังนั้น โรงเรียน

หรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องสามารถนำโปรแกรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้วัยรุ่นมีความ รู้เรื่องเพศศึกษา ทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศและส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน และ จิราพร อุดมกิจพิพัฒน์ และคณะ [11] ได้ทำการวิจัยผลของโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความรู้ในการดูแลตนเองและทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าความต่างของคะแนนเฉลี่ย1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และค่าการทดสอบทีเท่ากับ 0.59 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มวัยรุ่นมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษากันมาจากชั้นเรียนปกติบ้างแล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่น ก่อนการทดลอง หลังการทดลองทันที และหลังการทดลอง 30 วัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (F= 196.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าทั้งหลังการทดลองทันที และหลังการทดลอง 30 วัน มีคะแนนทัศนะคติในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t=15.85 และ 18.24 ตามลาดับ)

3. การเรียนรู้ปัญญาสังคมภายในกลุ่มทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม เท่ากับ 3.83 (S.D.=0.54), 2.75 (S.D.=0.62) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ปัญญาสังคม ภายในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.335) และระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ปัญญาสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-<0.001) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา รัตนสีหภูมิ [8] ผลการวิจัย : 1) โปรแกรมฝึกการเห็นคุณค่าในตนเองโดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมเพื่อเสริมสร้างเจตคติทางลบต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นพบว่าโปรแกรมมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) คะแนนเฉลี่ยเจตคติทางลบต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมฝึกการเห็นคุณค่าในตนเองโดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมเพื่อเสริมสร้างเจตคติทางลบต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและสามารถนำมาปรับใช้ครั้งต่อไป

2. การให้สุขศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งต่อไปควรใช้สื่อการสอนในรูปแบบหลากหลายและหน้าสนใจ

3. ควรจัดสถานที่การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น เวที หรือห้องประชุม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยเฉพาะคำแนะนำที่มีคุณค่าจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ประจำห้องเรียน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการดาเนินการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1.สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. รายงานประจำปี 2563 [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 24 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: https://rh.anamai.moph.go.th/web-upload/7x027006c2abe84e89b5c85b44a692da94/202101/m_news/32053/200929/file_download/5499b750564075b590cc442f64caae41.pdf

2.ไบเออร์ไทย. รณรงค์สังคมไทย หยุดท้องไม่พร้อมในวันคุมกำเนิดโลก 2563 [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: https://www.bayer.com/th/th/thailand-bayer-thai-join-the-campaign-to-prevent-unintended-pregnancies

3.ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ จังหวัดกาฬสินธุ์ (Health Center Information System Kalasin). กลุ่มรายงานมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก 2560-2564 [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: https://hdc2.kalasin.moph.go.th/hdc/reports/page.php?cat_id=1ed90bc32310b503b7ca9b32af425ae5

4.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น การตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ภาพรวมเขตสุขภาพที่ 7 รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: http://www.kkpho.go.th/i/index.php/component/attachments/download/6052

5.นาตยา แก้วพิภพ. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและการรับรู้ความสามารถ ตนเองเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์.[วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2562.

6.พัชนียา เชียงตา และคณะ. ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาวะทางเพศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เขตเทศบาลเมืองสระบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ. 2561;34(2):101-111.

7.สินีนาฏ วิทยพิเชฐสกุล. ผลการจัดชุดกิจกรรมต่อทัศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลคนรอบข้าง การรับรู้การควบคุมตนเอง และความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี.วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขใต้. 2563;7(1):215-226.

8.วาสนา รัตนสีหภูมิ. การพัฒนาโปรแกรมการเห็นคุณค่าในตนเองโดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ ทางปัญญาสังคมเพื่อเสริมสร้างเจตคติทางลบต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนตน. [วิทยานิพนธ์ปริญญา9.9.พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2558.

10.นิตยา ศรไชย, สุภาพร ใจการุณ และกุลชญา ลอยหา. โปรแกรมสุขศึกษาในการสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในโรงเรียนชีทวนวิทยาสามัคคี ตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 2563;5(3):165-177.

11.ชลลดา ไชยกุลวัฒนา, อิชยา มอญแสง และพัชรินทร์ ไชยบาล. ประสิทธิผลของโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักเรียนวัยรุ่น จังหวัดพะเยา. รามาธิบดีพยาบาลสาร. 2562;25(3):340-353.

12.จิราพร อุดมกิจพิพัฒน์ นุจเรศ โสภา และรุจิลดา เศาจวุฒิพงศ์. ผลของโปรแกรมเสริมสร้างพลังอานาจต่อความรู้ในการดูแลตนเองและทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่น. วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางสุขภาพ. 2561;1(1):35-45.

วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2564
Research and development health system journal
VOL.14 No.2 May – August 2021

13.ภาสิต ศิริเทศ, บุญตา กลิ่นมาลี, ธิติพร สุวรรณ และอำภา ธีทัต ศรีมงคล 2559. ผลของโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตอนต้นเพื่อตอบสนองพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข. 2562;5(2):165-177.

14.จุติมาศ แม่งช่วย. 2561. ผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกระบี่. สูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

15.เอ็มวิกา แสงชาติ .(2559). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Facebook)ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สำหรับนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น,คณะสาธารณสุขศาสตร์,มหาวิทยาลัยขอนแก่น.